

"Aktiv dødshjælp frarådes i hinduismen"

"Hvis det virkelig står slemt til, kan den alvorligt syge bede en præst om at anvende et mantra, der kan fremskynde en naturlig død, som skal hviskes ind i det højre øre, fortæller hindu Pirapaharan Navaratnam Foto: Privatfoto

10. april 2013, kl. 1:00
Af Pirapaharan Navaratnam, Radiograf

Den alvorligt syge har måske ikke tænkt over de karma-mæssige konsekvenser, det kan få for vedkommende og for den person, der yder aktiv dødshjælp, skriver hindu og radiograf Pirapaharan Navaratnam

Hvad mener du om aktiv dødshjælp?

I hinduismen tror man på reinkarnation, og at der er forskellige ting, sjælen skal lære i løbet af den tid, man bliver genfødt på Jorden. En hindus liv bygger blandt andet på disse tre vigtige principper: karma, moksha (frigørelse fra reinkarnation) og ahimsa. Karma er resultatet af vores gode og dårlige handlinger og afgør, hvordan vores næste liv bliver. En ophobning af dårlig karma forhindrer moksha. Ahimsa dækker over ikke-vold, ikke at gøre skade og ikke at slå ihjel og har en central betydning i hinduismen.

LÆS OGSÅ: Alt sker som følge af karma (<http://www.religion.dk/artikel/90075:Synspunkt--Alt-sker-som-foelge-af-karma>)

Så aktiv dødshjælp kan tolkes som et brud på ahimsa. Men nogle lærde inden for både hinduismen og buddhismen retfærdiggør aktiv dødshjælp med forestillingen om, at døden er døren til frigørelse, og det må være medmenneskeligt at udøve aktiv dødshjælp og hjælpe den alvorligt syge mod frigørelse. Men andre mener, at man ikke må adskille sjælen og kroppen før

ens naturlige død i genfødslerne kredsløb, og at det ellers vil medføre dårlig karma for både den alvorligt syge og for den, der udøver aktiv dødshjælp (da vedkommende agerer imod ahimsa). Det får også alvorlige konsekvenser for sjælens spirituelle fremskridt mod moksha.

En anden vigtig faktor er, at selvom man bliver fri for lidelserne i dette liv ved at få aktiv dødshjælp, så hænger ens karma stadig ved, når man bliver genfødt igen. Man vil komme til at lide på samme måde, da man stadig står til regnskab for ens tidligere handlinger i forbindelse med ens karma. Så selvom nogen prøver at retfærdiggøre aktiv dødshjælp, så frarådes dette i hinduismen i henhold til karma, moksha og ahimsa, så derfor er det noget, som jeg ikke vil anbefale.

LÆS OGSÅ: Døden kommer bag på os (<http://www.religion.dk/artikel/504516:Synspunkt---Doeden-kommer-bag-paa-os>)

Hvornår mener du, livet slutter?

I hinduismen tror man på reinkarnation det vil sige, at sjælen bliver genfødt igen og igen, indtil man opnår moksha, hvor sjælen bliver forenet med Gud, Brahman. Så selvom man dør i dette liv, så fortsætter sjælen sin rejse på et nyt stadie i det næste liv afhængig af sin karma. Så sjælen lever videre, indtil vi er blevet frigjort fra begær og uvidenhed. Døden er ikke noget negativt, men blot en naturlig del af en livscyklus og overgangen til et nyt liv.

Bør vi altid opretholde livet - også hvis smerten og lidelsen synes for store?

Det er ikke altid nødvendigt at opretholde livet. Hinduismen tillader en alvorligt syg at dø, hvis vedkommende er spirituelt oplyst og ønsker at lette sine nærmeste for emotionel eller økonomisk bekymring på grund af vedkommendes helbred. I hinduismen er den ideelle død en naturlig død, hvor man er ved bevidsthed. Hvis ens fysiske lidelser hindrer selv-kontrol og klarhed, er det tilladt at forkorte sit liv. Smerte eller dødsangst kan nemlig skygge for opmærksomhed og bevidsthed, når døden indtræffer. Hvis man er plaget af meget smerte, vil nogen blive så optaget af deres krops tilstand (materielle liv), at de ikke kan stræbe efter at frigøre sig fra den materielle verden. Dette påvirker ens karma og moksha. At overvinde smerten og lidelsen og tackle ens uhelbredelige sygdom kan være endnu en erfaring og oplysning på sjælens lange spirituelle rejse, indtil den opnår moksha.

Men i stedet for aktiv dødshjælp kan den alvorligt syge vælge at stoppe med at modtage behandling. Hvis vedkommende er fri for begær, har realiseret sig selv og ikke har nogen

ambitioner og forpligtelser i livet, kan vedkommende vælge prayopavesa, som betyder faste til døden. Mens nogle måske vælger aktiv dødshjælp baseret på følelser som vrede, frustration og depression over ens dårlige helbred, så er prayopavesa baseret på en følelse af afklarethed. For eksempel valgte en hinduleder ved navn Satguru Sivaya Subramuniaswami at afgang ved døden i 2001 ved hjælp af prayopavesa, efter at han fik konstateret uhelbredelig tarmkræft. Han accepterede kun smertestillende medicin og indtog kun vand, indtil han døde på den 32. dag, efter at han begyndte på sin faste.

Hvad ville dit råd være til en alvorligt syg, der delte sine ønsker om at dø med dig?

Jeg ville bede personen om at genoverveje sin situation og ønske. Livet har meget at byde på, og den sidste tid, man har tilbage, kan man bruge på at gøre nogle ting godt igen, som man har gjort forkert. Gode handlinger kan medføre bedre karma og et bedre liv i sit næste liv. Desuden vil jeg anbefale meditation til at kontrollere symptomerne/smerterne og at bruge tiden på gode gerninger, som for eksempel at hjælpe de fattige, fordybe sig i det religiøse og så videre.

Det kan være, at personen har baseret sit ønske om at dø på frustrationer, depression og så videre over sit dårlige helbred. Den alvorligt syge har måske ikke tænkt over de karma-mæssige konsekvenser, det kan få for vedkommende og for den person, der yder aktiv dødshjælp til vedkommende. Ligesom gode ting er en del af livet, er smerterne også en del af livet, og ved ikke at give op, men i stedet udholde og smerterne, kan vedkommende betale for de dårlige handlinger/karma fra de tidligere liv, og derved udvikle sig på det spirituelle plan på sjælens vej mod moksha. Det giver i sidste ende en bedre karma og et bedre liv i det næste liv.

Hvis det virkelig står slemt til, kan den alvorligt syge bede en præst om at anvende et mantra, der kan fremskynde en naturlig død, som skal hviskes ind i det højre øre. Denne fremgangsmåde blev engang anvendt ved alvorligt syge og lidende, hvor en naturlig død ikke ville indtræffe. Eftersom det er en præst, der udfører dette, får det ikke nogle karma-mæssige konsekvenser for præsten. I sidste ende er det den alvorligt syge, der må træffe et valg, men vedkommende må gøre op med sig selv, om de karma-mæssige konsekvenser er det værd.

Pirapaharan Navaratnam er hindu, radiograf og ny panelist ved religion.dk. Han har oprettet hjemmesiden hinduismen.dk (<http://hinduismen.dk/>).